

Plymouth, Pa. 28 Birželio.

Kad kas kartas dauginasi skaitlius tautiečių suprantančių tautos reikalus, tai linkama yr girdėti. Ypartingai atsižymėjo ir garbės yra verti tautiečiai Waterburio, Bostono, Wilmingtono ir kitų vietų, kur apart draugysčių ir pavienių pirmiausiai paaukavusių, susitarę po kelis tautiečius pasirijo eiti per vietinius lietuvius rinkdami aukas abelman reikalui, tautos labui. Szitųjų paveikslą privalo sekėti lietuviai visų vietų ir visur. Kada mes visi teip darbūsime, lengvai atliksime užmanytą darbą. Nū aukų, tikime, neatsisakys nei vienas lietuvis nors ir menkų; nes kas galėtų atsisakyti ir neszelpti tokio reikalo, kuris apeina jį patį, kadangi atgavus spaudą nereikės kavotis su lietuviszka knyga arba laikraszeziu sugrižus tėvynėn pacziam, ezionai papratusiam visokių skaitymų pasiskaityti ir kas svarbiausia, mūsų broliai tėvynėje neatsidekavos mumis, kad mes teip pasidarbavome ir paszalinome jų persekiojimus ir kankinimus su isztrėmimais. Aukų nedūs tiktai tie, kurių sarzine dar užmigusi, bet nenustokime vilties, atsibus ir jie kaip atsibudome mes patys, nes daugelio isz mūsų keitėsi mintys ir szia dien mes galime pasidziaugti jau, kad matome szviesą, suprantame reikalus. Su laiku ir tie snaudaliai prisidės prie mūsų, tiktai nenus tokime jų būdinę ir neapleiskime pradėto darbo. Ant gaiszintojų neprivalome nei atydos atkreipti, nes jie tą daro isz savo siauraprotystės arba piktos valios. Todėl su jeis ir vaidytis gailu laiko. Mūsų pusėje yra tiesa prieš kurią jų stengimasis nieku yra ir mes eidami pryszakyn nesidūsime niekam gaiszintis.

Praėjusiame numeryje užkvietėme visus aukautojus ir

paskyrusius aukas statyti kan didatus parodos komitetui ir balsuoti už jų. Czion yra visūmenės reikalas, lai visūmenė ir darbūjasi. Tokiu budu visi veikdami iszvensime partijiszkių užmėtinėjimų, ir neprotingiausiai darytu toksai, kuris keltu tokius partijiszkius vaidus kad gaiszinti.

In skaitytojus.

Su szūmi numeriu pasibaigė pusmetis, už tai gi atsiszaukiame į garbingus skaitytojus atnaujinti prenumeratą kurių yra iszsibaigusi, bei teiksītės užsimokėti ir tie, kurie esate prasę palukėjimo.

Aukos parodai

- „Teatraliszka Draugystė“
Pittston, Pa. 5—
- M. Povilaitis „ „ -25
 - Fel. Petraviczius „ „ -50
 - J. Szalna, Seranton, Pa. -15
 - Pr. Mizger, Boston, Mass. 1—
 - J. Tamulynas „ „ 1—
 - J. Raulinaitis „ „ 1—
 - A. Sandriukeviczia, „ „ -50
 - P. Paliubeckis „ „ -25
 - A. Pavilionis „ „ -25
 - B. Jetuleviczia „ „ -25
 - J. Kederis „ „ -25
 - A. Adomulis „ „ -25
 - P. Stubeda „ „ -25
 - J. Lenaviczia „ „ -25
 - J. Žukauckas „ „ -25
 - M. Raulynaitienė „ „ -15
 - M. Mitaszzeviczienne „ „ -10
 - Ona Volter „ „ -10
 - Ona Kimancziute „ „ -5
 - Mar. Kereiszfute „ „ -5
 - J. Zurauckas „ „ -5
 - Pr. Giedraitis „ „ -10
 - L. Gauzezius „ „ -10
 - A. Puzinas „ „ -10
 - St. Labutis „ „ -5
 - A. Baranauckas „ „ -15
 - P. Jerkis, Wilmington, Del. -25
 - M. Žilinskas „ „ 1—
 - S. Vencius „ „ 1—
 - J. Viszniauckas „ „ 1—
 - J. Puczkus „ „ 1—
 - J. Szlipaviczius „ „ -50
 - M. Naujokas „ „ -50
 - J. Martinaitis „ „ -50
 - K. Dumaszius „ „ -50

- A. Lukosziunas „ „ -25
 - J. Tinginys 1-mas „ „ -25
 - J. Tinginys 2-tras „ „ -50
 - J. Putnis „ „ -25
 - Pr. Gintvainis „ „ -25
 - A. Sekeviczius „ „ -25
 - A. Jencziauskas „ „ -25
 - Jieva Senikeviczienne „ „ -25
 - J. Povilaitis „ „ -25
 - K. Zupkus „ „ -25
 - P. Dauksza „ „ -25
 - J. Muszinskas „ „ -25
 - A. Sukneviczius „ „ -25
 - K. Senulis „ „ -15
 - J. Biczkunus „ „ -25
 - Pr. Kirkickas „ „ -25
 - Ona Živilienė „ „ -10
 - Marijona Živilute „ „ -10
 - J. Bakutis „ „ -50
 - Pranė Zilionienė „ „ -25
 - A. Krikszcionaitis „ „ -20
 - M. Puczkus „ „ -25
 - J. Magniszauckiute „ „ -15
 - A. Petrāitis „ „ -25
 - J. Magniszauckas „ „ -10
 - Pr. Szimkus „ „ -25
 - J. Loska „ „ -25
 - Pr. Kudzma „ „ -50
 - A. Kruklius „ „ -10
 - K. Skakauckas „ „ -10
 - P. Žilvitis „ „ -25
 - J. Gurszas „ „ -25
 - K. Urbonas „ „ -25
 - M. Mikneviczius „ „ -25
 - A. Gelbuda, Pittston, Pa. -25
 - Jok. Ambrulevicze „ „ -25
 - Mot. Lauņikonis „ „ -25
- Buvo \$178,37
Labu \$205,92
J. J. Pauksztis.

Aukos kankintiniams

- J. Szalna Seranton, Pa. -50
- Buvo \$39,85
Labu \$40,35
Redakcija.

Isz Lietuvos.

Padovinys. (Kalvarijos pav. Suv. gub.) Praėjusio meto galę ant valseziaus susirinkimo isz Suvalkų atsiuntė popierą su maldavimu aukų ant kokio ten labdaringo įtaisymo. Valseziaus rasztininkas Bukeviczia perskaitė kelis

kartus valsezionims tąją popierą maskoliszka be jokio paaiszkinimo lietuviszka, kaip Suvalkų miestas meldžia aukų, padėjo tąją popierą ant stalo ir pradėjo vieną, antrą ukininką traukti už skverno ant jos pasiraszyti. Prakilnesni ukininkai varydami su ponu rasztininku bicziulyste siekė tūjaus pasiraszyti ir aukauti rublinę, nes tokiems burams rublis arba pusė yra tiktai niekai prieš garbę, kurią apturi už tai nū pono rasztininko. Nieko butu ir dūti aukas labdaringiems reikalams, jeigu tiktai isz jų turētumėm naudą ir mes, bet ne, nauda toji yra pirmiausiai maskoliams. Vienas vaikas teipgi atėjęs prie popieros pasiraszymui pratarė: „Kam jumis pusrubliai aukauti ir maskoliszka pasiraszyti? aukaukite kapeikas o pasiraszykite lietuviszka“. Tas ukininkams patiko, davęs kapeiką pabraukiai lazdukę ir atlikta. Lietuviszki paraszai teipgi pradėjo daugintis. Rasztininkas pamatęs daug lazdukių ir lietuviszkių paraszų, suprato keno tas darbas ir atradęs aną vaikną kitame kambaryje beskaitant laikrasztį, norėjo iszvaryti aną laukan, bet vaikas jam atkirto: „ne tamistos kambarys; turi savo darbą tai dirbk.“ Ant pabaigos tojo susirinkimo ir tas vaikas pasiraszė ant nutarimo, zinoma, lietuviszka, ant to rasztininkas suszuko: „to ten litewskie tablicy robi“ (Mat Padovinio valseziuje lupu szalin toblyczias ir trirankius su maskoliszkais paraszais o prikale kas zin kas su lietuviszka.) kurių Padovinio rasztinycziuje buvo žemskių suneszta visa kruva ir ant szėpos sukrauta. Po tojo susirinkimo, nepoilgo tapo tam vaiknui praneszta, kad pas jį bus krata ant lietuviszkių toblyczijų ir trirankių. Žemskiai atėję krėsti ir neradę

ano namieje, nieko nedarė.

Aiszkui, kad tasai rasztininkpalaikis Bukevicz užrodymo žemskius ant to vaikino. Valsezionys turi tokį judoszių kūmi veikiausiai iszvaryti, kad toksai nevadziotu viso valseciaus už nosies ir ne judosziautu.

Matote broliai kaip moka valdzia rinkti aukas per mulkius vaitus ir rasztininkus ant labdaringu maskoliams įtaisų? o mūsų burelei ir noriai dūda aukas nieko nežinodami ant ko ir kaip bus jos sunaudotos. Gal greiciausiai ant paczių iszkados. Ant lietuvystės reikalų mūsų ukininkai dar nieko neaukėja, apart mažos dalies jaunūmenės, kuri szelpia savo tautiszkus reikalus. Nukentusius už tėvynę ir lietuvizką idėją turėtu szelpti kiekvienas lietuvis. Kada mūsų lietuviai tai darys?

K. Durpius.

Vilnius. Dėlei lietuvizsko ir darbininkizsko klausimo suaresztavojo advokatą Kazlaucką ir nekoki Tamazauskį.

Kovo mėnesyje parėjo administratyvizskas nusprendimas Balcevicziui, Jackevicziui (zeceris), Cichon'ui, Borovkai, Szėmiui, Budaszauskiui ir Viniukui po 3 metus isztrėmimo į Viatkos guberniją.

Isz Lietuvizskos Brastos tapo isztrėmti žydai ir žydelkos dėlei darbininkizsko klausimo: Estera Sorne, Ovsei Sorne, Rinke Rozovska, Beile Padlevska, (visos moters), Chaim Soldacki ir Abraham Levin ant 4 metų į Jeniseiską guberniją ir po 7 mėnesius kalėjimo. — Steine Rozenbaum (moterizskė), Abraham Steklinski, Jankel Grynberg, Folvel Freivag ir Niuchke Litvok po 3 metus Siberijos.

„Przedświt“.

Sziauliūse už paslaptinę mokyklą, užlaikomą Vitkauskytės ir atrasta, kaip andai raszėme, paczią užlaikytoją nušaudė su 50 rub., o 13 tėvų,

leidusių savo vaikus į aną mokyklą — po 10 rub. Kitiems tėvams, kurių buvo arti 20, nieko neužraszė. Jiems atsiskaičius užmokėti baudą, parėjo atmainytas dekretas: p. Vitkauskytei — dvi nedeli, o tėvams po tris paras atsėdėti prie policijos.

Kraziūse buvusįjį tikėjimo mokytoją kun. Darguzą pareikalavo maskoliai, kad vyskupas perkeltu į kitą vietą; o kad perkėlė į Paberzį, tai vel davė žinią, kad gali vaikszczioti į mokyklą. Tai naujiena! Su lyg sziol jau kas isz kuningų maskoliams nepatiko, tai jau nei su auksu nebeispirko vaikų mokyti.

Apie sziaurinius lietuvius reiktu ir-gi pasakyti, kad apszvietimas labai žemai stovi, o tautiszkas supratimas dar žemiaus, ypatingai sziaur-rytiniame pakurszyje. Žemės czia geriausios, žmonės turtinigi, o laikraszczio kits nei per visą savo amžių nėra regėjęs. Biržiai, Pabiržė (Rasauszczyzna), Papylys, Panedėlis, Rokiskis, — vis tai iszszioję laukia, kad kas jūs aprupintu. Žmonių, žmonių su pasiszventimu mums reikia!! Per rubėzių pergabenti knygas nėra teip sunku, kaip sunku pergabenti kiaurai per Lietuvą. Ir tas butu niekis, kad mūsų inteligentai parupintu bent stacijas, kur galėtu palikti dėl visos apielinkės, o su lengvesne naszta traukti į tolymesnius krasztus. Rupinkitės patiekti tokias vietas ir nevarykite laukan, jei agentas atsilankys pas jus, bet pagal galės palengvinkite jiems kelionę toliaus. Turtingesni apmokėkite už tą, ką palieka: atsiimsite nū kitų po truputį. Agentui tas neparanku nū kiekvieno kaulyti.

Isz Pabiržio parapijos. Czia parapijonys visi ukjinkai, visi lietuvizskai szneka, bet apart maldaknygių neturi

nei katekizmų, nei Gyvenimų Szventųjų, nei laikraszczzių. Czia yra murinė bažnyczia, bet per maža ir per sena; jau vidurys perplyszęs. Todėl parapijonys sutarė muryti naują ant kitos vietos. Jau padirbta lyg langų; kitą metų bus gatava. Bus tokia, kaip Rygos naujoji, gotizskame stiliuje, 26 sieksnių ilgumo.

Nū Skapiszkie. Ramoniszkių kaime pasirodė, kad judoszių veislė dar nesimazina Lietuvoje. Jankeviczius buvo labai piktas ant savo sąsiedo Mazeikio už kokius ten niekus. Negalėdamas kitaip atmonyti, apskundė jį Skapiszkie uriadninkui. Tas pasiėmęs „Kundrenėlių žandarelių“, arba buvusįjį žandarą, apszgyvenusį Kundrenėliūse, atsibaldė prie Mazeikio ir iszkratė visus namus. Rado szjmetinį ir vieną senesnįjį kalendorių; daugiau nieko nelaimėjo. Kur padės akis Jankeviczius, tokią szunybę padaręs?

(Isz „Tėvynės Sargo“)

Politiszkos žinios.

Amerika. Amerikonai Pilipinūse vis gyrėsi, kad patekę gyventojai po jų užimtas vietas labai simpatizūja amerikonams ir tai net geresnėji lūma, kas tikrai ir iszszreiskė. Gen. Wheaton su vienu batalijonu nusivijo pilipiniecius nū Imus ant Peres des Marinas ir iszbaigęs szuvius ir kitas reikmenis turėjo grįžti atgal, kur gyventojai patyrė, kad amerikonai neturi szuvių, užpūlė ant grįztanczių ir 5 užmūszė o 25 sužeidė. Pilipinų gyventojai tol simpatizūja amerikonams, kol mato, kad jų neįveiks, ir nusiziurėję, kad gali įveikti rodo savo simpatiją su kulkomis ir tai per 15-20 mylių aplinkui Manilą, kur amerikonai veik nū nusikrausztymo į Pilipinus turėjo užėmę tajį plotą. Gen. Otis gavo nū

keliolikos moterių laiszkus, kurios raszo, kaip amerikonai iszmusz visus vyrus, tai motersims ginklus ir karę ves tolyn. Dabar sugrįžęs vyriausis daktaras McQueston isz Manilos pasakoja, kad amerikonai turi uugabenti nū 100,000 iki 150,000 kareivių į Pilipinus, kad galėtu savo tvarką įvesti ir priversti gyventojus ją pildyti. Pusė Pilipinūse esanczių kareivių guli ligonbucziūse ir jei neveikiai bus nugabenta daugiaus, visos amerikonų pajiegos turės buti sutraukiamos į Manilą, kad apsiginti nū pilipiniecių. Apart tankių muszių, kuriūse vis po keletą amerikonų tampa užmūsztų ir kelios deszimt sužeistų, klimatas amerikonams yra nepakeliamas ir nū to daugiaus kareivių žuva negu nū muszių. Pilipiniecziai savo laikraszczziūse atkartuoja amerikonų, dabartinės karės prieszininkų, rasztus ir laukia naujų rinkimų prezidento, kur tikisi, kad naujasis prezidentas suteiks jiems geidaujamą patvaldystę. Amerikonai buvo paleidę žines, buk susivaidijęs gen. Luna su Aguinaldu, kuriūdu nū abiejų szalių szalininkų nuzudyti tapę, vienok po tokiai žiniai patsai Aguinaldas užpūlė su savo pajiegomis ant San Fernando norėdamas iszguiti amerikonus. Amerikos gabenantis karizskas reikmenis laivas „Centennial“ užplaukė ant seklumos ir turėjo iszmesti į vandenį 100 tonų įsikrovimo, kad butu lengvesnis laivas. Pilipiniecziai gaudėsi iszmesztas skrynes su drabuziais ir kitais daiktai ir sau nusigabeno. Tiktai atplaukus „Baltimore“ su kanūlėms nuvijio pilipiniecius. Amerikonai neturi gana laivų, kad apstatyti visus salų ūstus, kad nedaleisti atgabeniama pilipiniecziams ginklų. Pradėjus ispanams tarybas su Aguinaldu dėlei iszliūsavimo sugautųjų ispanų, tasai atsisakė su jeis vesti vi-

sokias tarybas, kurias turį atlikti pagal sutarimą Amerikos su Ispanija amerikoniai. Kol buvo dar ispanų kariauna Pílipinūse, Aguinaldas zadėjo paleisti ispanus jeigu jam atidūs visus kariszkus ginklus. Dabar gi Aguinaldas gerai žino, kad Ispanija pati negalėdama savųjų išliūsti, spirs Ameriką tai padaryti, kuri apsiėmė, ir tūmi priversti Ameriką iszpildyti savo reikalavimus. Matyt kad Aguinaldas nelabai nusigasta Amerikos, nors jo pajėgas amerikoniai daugumoje ir pergali.

Kubiečiai rengiasi prie rinkimo savo prezidento, visai nesiklausdami amerikonų; visūse didesniūse miestūse tapo įrengti tam tikri klubai, kurie organizūs kubiečius. Mieste Cienfuegas susimuszė amerikoniški apicierai su policija ir sunkiai suzeidė du policijantu revolverių szuviais; ant to ermyderio subėgo daugelis kubiečių ir norėjo amerikonomams atmokėti lygiu budu, vienok amerikoniai pasprudo prie savo kareivių. Havanoje kubiečiai visur vieszai ir kareziarose niekina amerikonišką valdžią, prezidentą ir kariauną. Kubiečiai, matyti, nesidžiaugia kaimynista amerikonų.

Prancuzija. Su dideliu vargu pasisekė senatoriui Waldeck-Rousseau sutverti naują ministeriją. Mat, dabar, teip kritiškame laike su Dreifuso prova turincios įtekme ypatos nenorėjo užimti vietų, nes turės atsakyti už savo pirmtakų kaltes, ypatingai karės ministeris. Waldeck-Rousseau, nepasisekus isz karto, buvo atsisakęs nū savo uždūtės ir prezidentas užkvietė pirmiaus buvusį ministrų prezidentu Bourgeois'ą pasiuntinį sandaros isz Haagos, sutvėrimui naujos ministerijos, kuris teip gi atsisakė. Bourgeois'ui atsisakius dar mėgino isz antro

Rousseau, ir jam pasisekė surinkti naujus ministerius. Iszrinkus naują ministeriją, kilotūjaus prieszinga partija po vadovyste buvusio ministrų prezidento Meline, kuris agitūja prieszai naujai iszrinktą pirklystės ministrą Millerand, kuris yra socialistas. Dreifusas taps pargabentas į Brest'ą sziasanvaite ir paskui statytas priesz kariszką sudą mieste Rennes. Valdžia laiko slaptoje Dreifuso pargabenimą, bijodama sumyszių, o kad tųjų iszvengti, iszsiuntė kariszką laivą „Tage“ pasitikti „Sfax“, paimti Dreifusą, dūti valdžiai žinę su pagelba balandžių ir iszplaukti į kitą kokią priplauką, o ne paskirtą Brest'ą.

Maskolija. Vos tikėti galima, pagal žines angliszkų laikraszečių, buk gen. Dragomirov uzmanęs carui, kad sugražinti Lenkijai patvaldystę, prikaltant Austriją ir Vokietiją sugražinti užgrėbtas provincijas. Dragomirovas rodyja carui susitaikinti su neramiais gaivalais vakarūse ir visas pajėgas kreipti į rytus — Aziją. Bet ką atsakys Austrija o ypatingai Vokietija ant tokio užmanymo? Jos gal prisilenktu tiktai persigalėjus kanūlėmis. Szitą žinę vienok galime paskaityti tiktai už sapną.

Maskolija pradėjo budavoti geležinkelį nū Aleksandropolio, Erivaniaus gub. ant Kaukazo rytų link per Persijos rubėžių iki Urmia, Persijoi. Laitvynės ministeris Tirtov pareikalavo 11,000,000 rublių pagilinimui ūsto Port Arthuro, Kinūse, ir supylimo dviejų pylimų.

Aprika. Pasilaikymai tarp Anglijos ir Transvaaliaus respublikos vis eina niekyn. Anglija savo pajėgas pietinėje Aprikoje uzmanė padaugin-ti nū 11,000 ant 40,000, o Transvaaliaus valdžia Italijoi apsteliavo daugybę szaudyklių,

kanūlių ir kitų žudymui įrankių, reikalaujama kūmi veikiausiai jų pristatymo. Transvaaliaus prezidentas Kruegeris sakosi asakiszkai nieko negalįs daryti, kad iszpildyti Anglijos reikalavimus suteikiant anglams tiesas ukėsų laike 5-6 metų. Gyventojai yra teip sujude, kad pasiryžę tvirti už ginklo, negu kad pildyti Anglijos reikalavimus sulauzant savo tiesas. Transvaalietziaikartą iszsiliūsave isz po Anglijos jungo, nieku budu nepriims isz antro karto. Anglija apgalėjimui Transvaaliaus uzmanė paimti paskolę ant \$20,000,000. Gal neužilgo ir užsidegti karė tarp Anglijos bei Transvaliaus.

Sudane vėl pakilo kova. Khalifas su dervisiais užpūlė ant Tagallų, kurie pasidavė Anglijai, bet tapęs nū paskutinių pergalėtas kur krito 500 derviszių ir vienoje tarpkalnėje su likusiais apsuptas. Tagallai mislyja Khalifą sugauti ir iszdūti Aglijai.

Azija. Provincijoi Schantung kiniečiai iszardė vokiečių padarytą geležinkelį. Vokiečiai iszsiuntė pulką kareivių nubaudimui kiniečių. Mandžiurijoi kiniečiai užmušė du maskoliszkus inžinierius apicierus ir jūs lydinczius 10 kazokų. Indijoi pakilo vėl mašztai. Maisztininkai sumuszė visą angliszką policiją, sugautiems nupjaustė ausis. Samboovadagaray sudegino 450 namų. Priesz maisztininkustapo iszsiusta kariauna.

Dalis darbu.

— *Waukegan, Ill.* Anglių krovėjai į laivus, unijonistai, sustraikavo reikalaujami pakelimo algos nū 25 ct. ant 50 ct. už valandą. Kompanijos straikierių reikalavimą atmetė ir gaudo visur skabsus ant straikierių vietos. Miestas užstoja už unijonistus ir kompa-

nijos gaus nušileisti, paszalinti skabsus, kad neisztiktu musztynė.

Kitos dirbtuvės dirba negeriausiai.

— *Westville, Ill.* Darbai kasyklose eina silpnai, nes kompanijos negavo naujų užpraszymų ir neturi kur dėti anglis.

— *Toluca, Ill.* Darbai eina gerai, dirba pilną laiką; isz kitur atkeliavusieji darbininkai lengvai gauna darbą.

— *Glen Carbon, Ill.* Darbai vietinėse kasyklose eina pusėtinais ir uzdarbys vidutinis.

— *Madison, Ill.* Vietiniūse miesteliūse Madison, Venice ir Granite City yra gelezies bei karų dirbtuvės ir dirba gerai, atkeliavę isz kitur darbininkai gali gauti darbą. Lietuvių yra tik 2 szejmynos.

— *East St. Louis, Ill.* Gelezies liejinyčioje Republic Iron & Steel Works darbai eina gerai ir dirba be perstoji-mo; lygiai gerai dirba ir Missouri Malleable Iron Works. Kas moka geležį lieti, tas gaus greitai darbą.

— *Utica, N. Y.* Darbai szitame miestelyje einag erai. Klinton'e 8 myles nū Uticos, atidarė rudos kasyklas, kur bus reikalaujama į 4-700 darbininkų.

— *Springfield, Ill.* Springfield Iron Works taps pakeltas skaitlius darbininkai dvi-linkai ir pakeltos algos nū 10 iki 15%.

— *Baltimore, Md.* 2000 darbininkų Mariland Steel Co. nutarė reikalauti nedėlinės iszmokesties ir tiktai 9 valandų darbo laiko. Jeigu kompanija laike 7 dienų neiszpildys jų reikalavimo, sustraikūsę.

— *Pittsburg, Pa.* Po 4 dienų rodavojimosi darbininkų su gelezies liejinyčių, pri-gulinczių prie trusto, savininkais, sutiko pakelti algas, kokias mokėjo 1893 m. pirm numuszimo. Pakėlimas algos bus

del 25,000 darbininkų.

— *Rhineland, Wis.* Cziornais sudegė didžiausia lentų pjovykla Brown Robbins Lumber Co. kur 125 darbininkai neteko darbo. Iszkada isznesza ant \$75,000.

— *Brushy Mts., Tenn.* Crooked Fork Coal Co. pakėlė visiems savo darbininkams algas ant 10%.

— *Clearfield, Pa.* Vietiniame distrikte straikūja 4000 kalnakasių, reikalaudami pakėlimo po 2½ ct. ant tonos.

— *Harrison, N. J.* 400 darbininkų Atha & Illingsworth tapo pakeltos algos ant 10%.

— *Silvaton, Colo.* Delei sustojimo darbo geležies liejnyčiose; Durang, Iowa Tiger ir Silver Lake kasyklų darbininkai neteko darbo skaitliuje 500.

— *Windfal, Ind.* Pittsburg'o kapitalistai rengia cziornai statyti didelį stiklo pabriką.

— *Holyoke, Mass.* Delei straike Lyman'o pabrike, 1500 darbininkų neteko darbo. Savininkai uždare pabrikus ant nepaskirto laiko.

— *Chicago, Ill.* Skerdylose sustraikavo 500 darbininkų, 4 kompanijų, reikalaudami pakėlimo algos nū \$1,50 ant \$2,00. Trys kompanijos reikalaujamas algas pakėlė, tik tai Swift & Co. ne, kurios darbininkai tol straikūse, kol nepakels ir jiems algų.

— *Evansville, Ind.* Sziam distrikte sustraikavo kalnakasiai ir kompanijos nutarė ant straikierių vietos parsigabenti jūdveidžius darbininkus isz pietinių valstijų. Straikieriai užmuszė keletą jūdveidžių ir teip-gi kelis suzeidė. Jeigu kompanijos parsigabentu jūdveidžių daugiau, turės atsiti musztyinės kaip Virden ir Pana, Ill.

— *Indianapolis, Ind.* Vakarinėje dalyje valstijos kalnakasiai straiką iszlaimėjo,

Kompanijos iszpildė darbininkų reikalavimą įvesdamos 8 valandų darbo laiką, pakėlė algas ir už viską užmoka kas tik tai į karus įkraujamas be jokio nutraukimo. Szitas laimėjimas apima 30,000 kalnakasių.

— *Akron, Ohio.* Vietinės strytkarių kompanijos buvo sustraikavę konduktorai ir motormanai delei to pacio straike Cleveland'e. Kompanija pakėlė algas po pustrecio ct. ant valandos ir numazino darbo laiką ant 10 valandų; unijos nepripazino, bet apsiėmė visus nesutikimus darbininkų su kompanija padūti nuspresti santaikoms sudzioms.

— *Buffalo, N. Y.* Dokų straikūjanti darbininkai nutarė nepasidūti kolei kompanijos neiszpildys jų reikalavimų.

— *Cleveland, Ohio.* Strytkarių darbininkų straikas jau pasibaigė. Straikieriai savo reikalavimą, kad kompanija pripazintu uniją, atitraukė atgal ir sutiko ant kompanijos užmanymo visus nesutikimus padūti iszrisziūni sudzioms isz abiejų pusių iszrinktoms. Kompanija apsiėmė priimti atgal po 80 straikierių nū kiek vieno szimto. Likusius 20 nepriims atgal prie darbo, kaip gundytyjus darbininkų. — Prastas laimėjimas.

— *Rochester, N. Y.* Straikas gatvių taisytojų pasibaigė ant naudos darbininkų. Miestas ir kontraktieriai pakėlė algas nū \$1,40 ant \$1,50 ir numazino darbo laiką nū 10 ant 8 valandų.

— *Baltimore, Md.* 200 mazinistų pabrike Detrick & Harvey Machine Co. sustraikavo reikalaudami numazino darbo laiko nū 10 ant 9 valandų.

Moteru klausimas.

Garsingas vyskupas Spalding'as tvirtina, kad amerikoziskas mokslas esz rankose moterų. Priezodis sako: „Ran-

ka, kuri lopszį supa, valdo draugija" vienok nedaugiau kaip toji, kuri įkvepia jaunūmėnėje sveikas idejas. Ne vien tas, bet visos profesijos ir užsiėmimai yra atviri moterims, kur užima gana rimtą vietą.

Moteris lygiai su vyrais reik tobulinti idant taptu kiltomis; mokslas neskiria žmonijos į lūmas. Užtaigi reik lygaus mokslo ateitės motinoms kaip ir tėvams, idant vienas antrą nežemintų.

Iszsitardamas vyskupas matomai supranta stovį reikalo, ir nesilaiko jokių pažvalgų, draugystės, sektos nė ypatos. Dar toliaus klausas tarė:

Amerikos tautiszkas kaip ir tikejimiszkas mokslas yra vien moterų rankose. Norint neatsilikti moksle, turi pacios moters įgauti didesnį ir augsztesnį mokslą. Atmenant kad per amzius moteris niekino ir szalino nū visokio mokslo. Taigi ar yra dyvai, kad jos žemiaus protiszkai stovėjo.

Jeigu jai paskyrė namus, kaipo vyriausę užsiėmimą, tai priezastis buvo, kad nedaleido moteriszkės į platesnę dirvą.

Baisu matant nežinę prie truso, ir dar labiaus, kada tas trusas yra naminis arba mokykloje. Tokia neapszviesta motina, kenkia protiszkam isz sitobulinimui vyro bei vaikų.

Apszviesta motina dar parems jų asabiszką veiklumą. Žmogus kuris niekina moterų mokslą, pasirodo labai niszmanantis. Ir ar nors kas pripazįs, kad neapszviesta moteriszkė bus gersne paczia dėl vyro ir motina delei vaikų, negu apszviesta?

Kūmi labiaus bus apszviesta moteriszkė, tūmi geriaus galės atlikti savo prakilnę uždūtę kaipo pacios bei motinos, vienok mokslo mieriu nėra padirbti geras pacias vyrams ir motinas vaikams, daugiau, kaip jo mieriu butų padaryti gerus vyrus moterims ir

tėvus. Mokslas neskiria lyties. Moksliszkka ideja yra isztobulinimas ir tikras žmoniszkumas. Nes tik tai mokinta ypata atsakancziaus atliks visokį darbą.

Moterims turi buti atviri visoki padorus darbai lygiai su vyrais, ir neturėtume uždėti kliuczių ant dvasiszko augimo vieno nei antrojo. Jeigu yra gerai vyrams turėti gerą ir apszviestą protą, kodėlgi moterims negali buti lygiai tas gerai? Apszviesta moteriszkė jau nežuri ant apszvedimo kaipo vienatinio siekio gyvenime, bet ant apszvietos ir darbsztumo idant užlaikyti save. Moterims lygiai sekasi mokintis ir noras pagerinti savo buvį didesnis yra negu pas vyrus.

Suvienytose Valstijose didelis skaitlius moterų lanko augsztesnes mokyklas.

Tikrai didziunų (galvoezių) suvis mažai yra. Kaip retai randamas didis poetas, dailydė, istorikas ir tt., suvis recziaus randami tikri mokinotojai. Kadangi mokinotojų neuštenka vien gabumo nei atjautimo, bet turi visa ypata pasiszvesti mokinimui.

Agasaiz sako, kad studentas daugiau iszmoksta nū tikro mokinotojo į trumpą laiką negu nū profesoriaus, kuris mažai ką daugiau supranta kaip tas, ka kitus stengiasi iszmokinti per keletą mėnesių.

Kultura perdūdama nū vieno ant antro, vienok kada kulturos platintojų mažai teyra, butų geriausia visus surinkti į kūpelę, kur visi norinti apszvietimo galėtų mokintis. Bet idant iszgauti jų visą pajiegą, reikia jiems tinkamų aplinkybių.

Atimkite isz bile kokios tautos szimtą protų kurie yra vadais visų ratelių draugijos veiklumo, tūmi bus pažeminta tautiszkka gyvibė. Gražumas kalbos ir iszskarimo yra pakeltas per moteris protiszkos kulturos. Kūmi daugiau

moterė pripras gyventi ramiai apielynėje mokslo, tūmi ilgiaus užlaikys savo jaunumą ir jaunumo grožybę. Nes mokslas ir seną užlaiko jauna.

Mokslas yra vien būdu kuriūmi žmogiszkos pajiegos tampa sudrutinamos, isztobuliuamos ir veiklios. Jeigu lo-bis yra kiekvienam geras, tai mokslas dar geresnis, ar tai būtų moteriszkė ar vyriszkis. Kas užima vieną, turi užimti ir antrą. Kas naudinga vienam, lygiai naudinga yra ir antram. Moterims kaip ir vyrams reikalingas tvirtas ir atviras protas. Ir moters gali įvesti tam tikras idėjas ir sveiką apsvarstymą, apsvarstyti protingai visokius klausimus, apspresiti vertę argumentų ir patirti vertę liudyjimo. Moteris daugiau kaip vyrai vartoja savo jausmus, ir tik tai mokslas daleis jomis gyventi daugiau dėl ateitės ir padarys ramesniu jų visą būdą.

Ką moterė turi mokintis? Tą ką persiliudijimas ir permatymas protingiausiųjų parodė esant galingiausių iszradimūse, nuveikime ir užganėdinime saužinės, yra užtektinai toms, kurios negali ir nenori užsiimti darbu iszmintingos kultūros isz tiesų, pavirszutinei apsipazinti su augsztesnio mokslo skyriais, vienok neteisingai į tą lūmą visas moteris paskirti; parinktus mokslinczius ne vienoje bet abiejose lūmose atrandame. Moterų abelnas apsiszvietimas yra lygus su vyrų, ir jeigu moters dar negalėjo pasiekti augszčiausių siekius, tai priezasczia to rasime privertimą paproczių, mislies ir tiesos, o ne žemesnį protiszką apdovanojimą. Jeigu ir keletas kiltų moterų rodos pametė savo lūmos doriszką jausmą arba gražumą pasielgimo, tai yra nelaimė asabiszko pobudžio arba aplinkybių į kurias pateko. Pradinėse ir antrose mokyklose pas visą apszviestą svieta

abi lūmos mokinamos lygiu mokslu, lygiu būdu ir su lygiu pasisekimu, bet priesziūgumas, kuris laiko moterį žemesne protiszkai kaip ir fiziszkai dar nėra visur pergalėtu, kur yra klausimas augszčiausios protiszkos kultūros. Senieji pobudžiai dar nepametė savo svarbumo nežiurint ant didelio progresso moksliszkų moterų, labiausiai paskutiniame pus-amžyje.

Dar tvirtinama kad moteriszkė negali augszta tapti protiszkai isztobulinta, ir jog budai mėginant įgauti geriausę mokslą neramia padaro su užimtu darbu. Yra sakoma kad tas viskas kenkia jai kaip motinai ir moterei, ir jog atima nū jos tą saldumą ir doriszką gražumą, kurie yra didžiausi pritraukimai ir ant kurių gerovė draugijos isz didelės dalies remiasi.

Mokinta moteriszkė dar nekuriems vyrams iszrodo nenormaliszka esybe.

Prieszai augszčiausio mokslo delei moterų nesupranta dar kas mokslas yra, arba netiki į jo galybę. Mokslas mums parodo, kad neiszdildoma dėmė ant Istorijos laksztų yra draugijos pasielgimas su moterims. Parodo lygiai grožybę, kuri krinta ant mūsų szalies daugiau negu ant kitų, vietoje ir progroje kurią szj tauta davė moterimis szio szimtmezio.

Per praėjusius laikus žmogus žmogui buvo neteisingu bet moteriszkė buvo atskirta nū draugijos, ji buvo vergė, baudžiauninkė ir kito savastis; galima buvo ją pirkti ir pardūti, bovytis laisvam laike, o ant galo uždaryta dvilinkoje tamsoje nežinės ir storų sienų.

Laukiniai ejo paczių medžiodami kaip sziantien medžioja laukinius žveris; barbarai gaudė sau moteris, kovos laike arba pirkto anas. Apszviestas netikėlis buvo daugpatystės platintojas, arba

žurėjo ant savęs kaipo liūso nū visų priderysczių szeimyniszkos doros. Moteriszkė buvo isztremta isz žmoniszkos veislės ir rodėsi, kad vien atėjimas Dievo ant žemės dūšjai narsumą lukėti geresnės ateitės.

Szimtmezių paprocžiai tapo kaipo antras prigimimas, kuris privedė vyrus žiurėti ant moterų kaipo žemesnių užtai, kad mažiaus turi raumenyse pajiegos ir buvo visur pajiegose pergalėtos. Dar ir sziantien nekurię į tą įtikėję, bet apszviesto svieto supratimas jau nesumierūja ant pajiegos laipto apsvarstant žmogiszką vertybę. Mažesnis moterų kuno sudėjimas jau nėra skaitomas už netinkantį mokintis, bet laikomas kaipo ženklas jos dvasiszkos vyresnybės. Nedaleisti moteris į augsztesnius mokslus, yra tai susilpninti žmoniją. Isznaikinti savo pasitikėjimą moteriszkėje, yra sumažinti jos mierį vietoje pakurstymo, dar skaitosi už iszmintingą, ir tokie visi užitraukia paniekinimo balsą, kur tik tai kyla klausimas dūti moterimis progą moksle ir darbe, kaip ir vyrams. Mes pripazinkime jų pajiegą, pripazinkime, kad jos gali o ir galės, atlikti tą, ką vyrai atlieka. Pasigerėkime ir pagelbėkime kiekviename bandyme moterims pakilti, sudrutinkime ir apszvieskime jas. Yra pareiga ir garbė angliszkai kalbančiai žmonijai, kurios pirmūliste sziantien pripildyta pasaulė, ir buti pirmąja, kuri suprato moterų tiesas prie augszčiausio mokslo dūti ir joms progą.

Vertę isz angliszko
Dr. Želvienė.

Isz lietuviszkų dirvu Amerikoje

Wilmington, Del. Su lyg sziol mes vilmingtoniečiai lietuviai niekur nebuvome prisidėję prie tautiszkų reikalų, už

tai-gi dabar, kad neatsilikti nū kitų teip svarbiame reikale, kaip tai parodos mūsų literatūros Paryžiuje, kas bus dideliu žingsniu prie atgavimo spaudos nū despoto caro ir padarymui galo persekiojimams ir kankinimams bei isztrėmimams mūsų brolių už skaitymą arba platinimą lietuviszkų knygų arba laikraszczių, pasiryzome ir mes prisidėti, renkant aukas nū visų lietuvių. Vaikszcziuojant po namus buvo visokių atrasta ir tuli tamsunai mus iszlojojo, bet tokiems mes atkirtome ir likosi it miilą prariję. Didesnė pusė noriai aukavo pagal iszgalę, kurių visų padūdame ir vardus bei po kiek kas aukavo. Abelnai sakant mūsų miesto lietuviai didei atsizymėjo szitame reikale, nes sudėjo net \$14,40. Kad mūsų broliai visur taip pasidarbūtu tautos labui, nereiktu mums gūstis ant stokos vieno ar kito daikto.

Aukų rinkėjai

Julius Szlipaviczius

Jonas Viszniauckas

Simas Vencius.

Jeigu butu kokia klaida iszskverbusi, teiksis aukautojai atsiszaukti ant žemiaus padėto adreso:

S. Vencius

602 Pine str.

Wilmington, Del.

Boston, Mass. Matydami savo brolius lietuvius darbūjantės tautiszkai isz ko, mislyjam, kiekvienam tautieciui dziauksmas yra, kad bent kartą mūsų broliai pradėjo rupintis apie savo neatbutinus reikalus, kuriūs iki szioliai rodos užmirsę buvo, ir mes pasiryzome pagal iszgalę pasidarbūti dėlto ir pridėti plytelę prie tojo mūsų veikalo. Tai-gi mes, trys vyrai, susitarę pasiryzome eiti rinkdami aukas parodai mūsų literatūros, Boston'e ir priemieszcziūse Cambridge bei Somerville ir vienu vakaru, nū 8-tos iki pusei 11-tos va-

landos surinkome aukų mūsų geros valios tautiečių \$6,50. Pradžią buvo labai nesmagi ir atėmė mūsų visą drąsą. Užėjus pas keletą lietuvių ir išaiszkinus reikalą bei mierį, teko išgirsti gana nemalonių žodžių; perėję tris grincias išsigirdome, ką buvom negirdėję dar. Nors nusiminėme ir norėjom jau pamesti savo užmanymą, vienok jūs apgailėdami dėl jų niszmanymo ir tūs, kurie dirba ant kvailinimo žmonių, nutarėme dar užėti ketvirton grincion, kurioje atsigavo mūsų dvasė ir suteikė naują drąsą. Vienas tautietis pagyrė mūsų ir aukaudamas \$1,00 iszsitarė, kad jau senieji tų vyrų laukę ir žadėjęs ant to reikalo \$3 arba \$5, bet tūmi tarpu, sako, atradote mane negalintį iszpildyti mano prizadėjimo, tai aukauju \$1,00 kitą kart atėjus dūsiu vėl arba statei nusiūsiu aukų priėmėjams. Paskui toje pacioje grincioje dar du tautiečiai paaukavo po 25 ct.

Teko kalbėti su vienu lietuviu isz pietinės dalies Bostono, kuris sakė, kad ir jie turi iszrinkę aukų rinkėjus, tiktai nežine dėl kokios priežasties jie nesiskubina prie apsiimto darbo teip garbingame veikale.

Mes nors nepirmutiniai, vienok atsiszaukiame į visus geros valios tautiečius, visūse miestūse ir miesteliūse, susitarus keliems vyrams pereiti per vietinius lietuvius renkant aukas mūsų literatūros parodai. Ant neaukaujanczių ir apszmeizikų nereikia boti, jeigu jie iszmanytu, tai drovėtusi niekinti bent, nors ir nieko neaukaudami. Kad mes visi apie tai rupinsimės, darbūsimės, užtikriname, kad užmanytą darbą nuveiksime.

Aukų rinkėjai

Jūzas Tamulinas

Jūzas Žukauckas

Jonas Raubynaitis.

Pittston, Pa. Patilpusi zi-

nia „Vienybės“ No 23 apie auką 10 draugų sz. Jurgio draugystės pakėlė didelį trukšmą. Draugystės virszininkas sako, jog visi aukautojai, kurie prisidėjo su 7 centais prie busenczios parodos Paryziuje, ateinancziame mete, turės buti nubausti pagal jo protą o korespondentas, kuris paraszė į „Vienybę“ privalo buti iszmestas laukan pagal draugystės tiesas. Girdi, „asz nebuczia virszininku, kad tokis biaurybė liktu nenubaustas“. Mat sz. Jurgio draugystė turi apszviestus (?) vadovus, semainczius augszta mokslą isz „Saulės“. Pagal mano nūmonę, draugystė sz. Jurgio pasielgtų iszmintingai, ir pagal tiesas draugystės vadovus nubaustų, kurie apkalba dr. reikalus karcziamose ir tūmi žemina draugystę akise visų lietuvių. Ar ne butu naudinga, kad draugystė sz. Jurgio apsvarsczius reikalą atgavimo liet. spaudos paaukautų keletą dolerių ant parodos mūsų literatūros Paryziuje. Tūmi užsielpnytų gūdonę lygiai su kitoms draugystėms dibanczios dėl vargstanczios mūsų Tėvynės.

Daugirda.

New-Britain, Conn. Draugystė sz. Jūzapo per pusmetinį susirinkimą, 18 d. Birželio, nutarė paaukauti ant lietuviszkos literatūros parodos Paryziuje ir ant paszelpos mūsų kankintiniams per maskoliszką valdžią uždarytiems dvokiancziūse kalėjimūse ir isztremtus į gilumą Maskolijos \$5; po pustreczio dolerio ant abiejų reikalų. Prie nutarimo teip mažos aukos buvo labai didelis riksmas ant salės per nekuriūs niszmanelius; vienas atsirado toksai tamšūlis kad norėjo prezidentą akimis nudurti už tai, kad jis iszmislinas visokius aukavimus su visū nereikalingus. Tokius niszmanelius paliksime savo

vietoje ir grizkim prie tų, kurie rodos daugenei turētu suprasti mūsų lietuviszkus visūmeniszkus reikalus, kurie save statosi akise mūsų neva apszviestais, tie teipgi murmėjo pakampėmis. Vienok niszmanelių murmėjimai ir riksmalikosi dovanai, kadangi radosi didesnis skaitlius ant susirinkimo suprantanczių vyrų, kurie niszmanelius pergalejo. Minėtus \$5,00 tapo nutarta prisiūsti į „Vienybės“ redakcija kartu su kitoms aukomis. Rinkti aukas mus miestelyje užmanė lietuviszkas Ukėsų Kliubas, iszrinkdams vieną vyrą dėl rinkimo aukų mūsų pavienių; teipgi ir draugystė sz. Jūzapo buvo iszrinkusi vieną rinkėją idant isz abiejų draugysczių abudu rinkėjai kartu rinktu aukas, bet Sz. Jūzapo draugystės iszrinktas rinkėjas atsisakė nežine dėlko.

Viena ypata praszė vietinio klebono, kun. Žebrio, kad paragintu žmones isz sakyklos prie aukų po kelis centus ant virszui minėtų reikalų, bet mus klebonas mūsų atsisakė, sakydamas: „kad ant kankintinių ir asz dūsiu o ant lietuviszkos reikalų nedūsiu; nes vienas dalykas: nėra atsakančio komiteto rinkti aukas ant Paryziūs parodos o antras dalykas — pasakė kun. Žebrys — mus geriausia tauta yra Sz. Bažnyčia.“ Tūmi kun. Žebrys kaip ir pasakė: kam dūti aukas ant atgavimo spaudos? Bažnyčia szv. isz to nei jokios naudos neturės, o teisingai kun. Žebrys. Visai nesitikėta, kad kun. Žebrys butu prieszingas atgavimui spaudos. Nėra ką, geras tautietis ir vadovas isz kun. Žebrio. Jeigu mūsų lietuviai butu teip apszviesti kaip vokiečiai arba anglai, tai kun. Ž. butu už keletų kalnų jau, teip iszsitaręs. Pagal kun. Žebrij teip iszeina: atidūkit viską kuningui o tada busite laiminti mūsų Dievo nors ir pravoslavnus dievai-

ezius garbinsite ir isz maskoliszkų knygų melsitėsi. Viskas bus gerai, tiktai atidūkit kuningui pinigūs, o jis pakels tautą, iszmokins Dievą garbinti, dūs apszvietimą ir busime visame užganėdinti. Nekurie mus miestelio lietuviai pradėjus rinkti aukas bėgo pas kun. Žebrij klausis rodos; dūti ar ne. Ką kun. Žebrys aniems sakė, tai nežine, bet tie visi nieko nedavė nei ant kankintinių, nei ant spaudos.

V. Svirplys.

Pittston, Pa. Draugystė Szv. Jūzapo, ant mėnesinio susirinkimo, 18 Berželio, nutarė paaukauti \$10,00 lietuviszkos literatūros parodai Paryziuje, ateinancziame mete. Pinigus nutarė prisiūsti į „Vienybės“ redakciją.

M. Gramas,
Sekretorius.

East St. Louis, Ill. Tuli buvo užmetę per „Vienybę“ mūsų klebonui, kun. Servetkai, kad nemokas bažnyczios skolų. Dėlto, mes atsiszaukėme pas vyskupą su tūju reikalų, kuris atvažiavęs parodė visą teisybę, kad yra jau iszmokėta \$1,560,00. Priegtam mūsų klebonas visus parapijos reikalus pavedė patiems parapijonams, komitetui, kad užbėgti nesutikimams; klebonas atsiima algą, atlieka savo priiderystes, parapijonai rupinasi apie bažnyczią medegiszkai, isz ko visi yra užganėdinti. Teip tikusis mūsų klebonas patraukė daug svieto prie mūsų parapijos. Dabar sueina netikt daugelis lietuvių, bet daugel ir anglikų ateina, kuriems į mūsų bažnyczia yra daug arcziaus, negu į savą.

A. Potockis.

Toluca, Ill. Lietuviszkas Politiszkas Kliubas ant susirinkimo, 28 Gegužio, vienbalisiai nutarė paaukauti \$5,00 ant parodos lietuviszkos lite-

raturės Paryžiuje, ateinančiam me mete. Piningai nutarta siusti į „Lietuvos“ redakciją.

Lietuviai pas mus skersūja si pasidalinę į dvi partijas, suvalkinių ir kauninių, kas yra tikrai jūkai. Vaidytis už nieka. Draugystė Szv. Jono Kriksztitojo kelė balių 5 d. Berželio ir visi labai gražiai linksminosi. Butu labai pagirtinu daiktu, kad draugystės keldamos balius ir piknykus, visados po kiek nors paskirtu mūsų kankintiniams, iztremtiems į gilumą meszkorijos už lietuvių idėją ir reikalui atgavimo spaudos. Tokiu budu mūsų lietuviškos pagalbinės draugystės butų tikromis pagalbinėms, nes gelbėtu lygiai visus brolius.

P. Vaitis.

Westville, Ill. Parapijonų vaidai su kuningu nesimažina. Jeigu butu kuningas izsmintingas, tai mūsų parapija butu kaip vienas žmogus. Mat kuningas nori visus priversti szokti, kaip jam patinka ir tas yra viso nesutikimo priežastim. Mūsų kuningą labai užgavo atkartojimas jo pamokslė 11 num. „Vienybė“. Visai nežinė dėlei kokios priežasties vyskupas buvo mižias atėmęs mūsų kuningui. Atgavus paskiaus miszias, pradėjo vargšas jieszkoti korespondentų, kurie raszinėja į laikraszečius, bet nesurado. Tada jis pareikalavo kad vietinė draugystė szv. Petro ir Pauliaus izmestu iz sanarystės A. Apanaitj. Girdi, jisai skaito „Vienybę“ tai bus ir paraszės. Kuningas mislyja, kad jisai nieko neskaito, tai ir nieks jau neskaito apart Apanaiczio. Draugystė apsvarcziusi tą kuningo jūkinga reikalavimą atmetė; viena dėlto, kad nežinė kas raszė, kas draugystei visai negalvo, antara: Apanaitis nieku nėra perzengęs draugystės įstatymų, tai už ką turėtu jį izmesti?

Teip draugystei padarius, kuningas pradėjo užsipulti, kad draugystė bedieviszka ir per naują reikalavo kad izmestu tūs visus, kurie skaito „Lietuvą“ ir „Vienybę“. Draugystė izz to nemažai jūko turėjo ir kuningas teip savę nužemino akise draugystės, kad jau daugiau nusizeminti savę negalima. O sancta simplicitas!

Tautietis.

Baltimore, Md. Birželio 11 dieną 1899 m. lietuviškoje szv. Jono bažnyčioje buvo laikytos pirmutinės miszios kuningo J. V. Kudirkos; toje tai dienoje gražus oras pridavė linksmumą ir džiaugsmą prie izskilmės pirmutinių miszių. Iz užpraszytų lietuviškų kuningų, nei vienas ne pribuvo, apart vieno draugo, kuris pribuvo izz Homestead, Pa. t. y. Pranas Naujokaitis. Ant pusiau deszimos prieš piet susirinko kareivių dr. s. Kazimiero uniformoje ir nustojo ratą nū bažnyčios iki vietinio kuningo namo, kun. J. Lietuvninko, izz kur naujai izszventintą kuningą Kudirką nulydėjo į bažnyčią su procesija; viens izz vietinių lietuvių neszė kryžių o paskui vaikai su apsitaisymu, kaip prie miszių tarnauja, o paskui vaikusėjo mergaitės baltai apsirėdę su palaidais plaukais neszinos po mažą gurbelį kvietkų, kurias barstė po kojų einantiems kuningams į bažnyčią. Miszios prasidėjo 10 valandoje su asistencija vietinio kun. J. Lietuvninko už dijakoną o kun. J. B. Meier, izz szv. Mykolo parapijos, už sub-diakoną. Pamokslą sakė laike miszių vietinis klebonas kun. J. Lietuvninkas daugiausiai apie stoną kuningystės, kur ne vienas susigradino izz jo žodžių, nes priminė apie linksmybę tėvuczių, brolių ir seserų. Brolis kun. J. V. Kudirkos yra klebonu Baka larzeve (Suvalkų gub.) kun. Jonas D. Kudirka; ir nei bro-

liai nei sesers ir nei motinėle, kuri dar gyva Lietuvoje ir gyvena ant ukės, negalėjo pributi ant pirmų miszių savo sukaus, o kuri tai valanda butu dėl jos linksmiausia, matant jau antrą sunų laikant pirmas miszes, o teisingai dar nei nežino, jog szįdien atsilaiko pirmos miszios, nes staigas pareikalavimas Scrantono vyskupo Hobano, pributi ant szventinimo izz St. Vincent seminarijos Beatty, Pa., kur per penkis metus pabaigė philozopiją ir teologiją. Kuningas Kudirka negavęs nei atsilsėti, turėjo apimti lietuvišką parapiją Hazleton, Pa. Kun. J. V. Kudirka paeina izz Žasinių kaimo, Grizskabudžio parapijos, Nau miesczio pav.; Suvalkų gub. Senapilėje baigė penkias kliašas ant kito vardo, ir butų turėjęs eiti į kariumenę atitarnauti, pertai atvyko į Ameriką, kur pabuvęs porą metų sugrižo atgal Lietuvon, atsiėmė dalį ir vėl sugrižo Amerikon ir įstojo į St. Vincent seminariją Beatty, Pa., kur izz buvo vienus metus ant savo kaszto, o antrūse metų per rupestingumą kun. J. Lietuvninko, gavo pagelbą nū Scranton'o mirusio vyskupo O'Hara; mirus tam, dabartinis vysk. Hoban izszventino ant kuningo, ir izszsiuntė į liet. parapiją Hazleton, Pa. Kun. Kudirka, drauge su vietiniu klebonu atėjo į pobaznytinę salę po miszių, kur visi kareiviai buvo suėję, kuriems pirmiausiai padėkavojo vietinis klebonas kun. J. Lietuvninkas už dalyvavimą izzkilmėje, už ką lietuviai kareiviai nuszaukė tris kartus hura! Teip-gi izzreiszkė savo dėkingumą ir jaunasis kun. J. V. Kudirka, kuriam teip-gi nuszaukė 3 kartus hura! už ką yra ir verti pagyrimo Baltimo rės lietuviai, kurie toje dienoje pribuvo, ant tos linksmos valandos t. y. pirmų miszių kun. J. V. Kudirkos. Sidedu ir asz padėkavonę Baltimorės

lietuviams ir szirdingiausi aczių siuncziu per „Vienybę“ kun. J. Lietuvninkui už tokį puikų pamokslą, ir gražų priengimą, kuris nesigailėjo savo truso ir kaszto. Teip-gi aczių kun. Lietuvninkui už szirdingą priemimą ir meilią szirdį, kuris pasirodė su visa atvira szirdzia dėl manęs, už ką neturu žodžio dėl padėkavonės už tatai.

Viso gero velijantis, kun. J. V. Kudirka naujai parapijoi ir kun. J. Lietuvninkui, už sveitingą priemimą.

Su pagūda

Pranas Naujokaitis.

P.S. meldziu atkartot ir ki tiems lietuviškiems laikraszečiams.

„Vienybės“ redakcija linki kun. Kudirkai geriausios paskmės darbavimesi pakelime žmonių dvasiszka, doriszka ir medegiszka.

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“

Wilkes Barre, Pa. Ant pusmetinio susirinkimo tautiszkos draugystės „D. Lietuvos Kun. Algerdo“ nutarta tapo sutverti „Tėvynės Myletoju Draugystės“ kūpą, kad neatsilikti nū szelpimo svarbiusių tėvyniszkių ir tautiszkių reikalų, tai yra platinimo ir izzleidimo liet. moksliszkių knygy, kurių teip mažai turime, kad prie apszviestų tautų literaturos, mus izzskė yra visai menkutė. Dėlto pareiga yra kiekvieno lietuviu prisiraszyti prie „T. M. D.“ ir szelpti izzleidimą moksliszkių knygy. Dėlei 5 ct. ant mėnesio nei vienas ne pavargs, o visiems prisidedant, nuveiksime milziszka darbą, pakilsime akise svetimtauczių, pasikelsime ir patys protiszka turėdami savo kalboje apszvieczianczių knygy. Žmogus ant savo apszvietimo neprivalo nieko gailėtis.

Prie kūpos prisiraszė ir u-
simokėjo:

J. Balsys	-60
J. Grabauckas	-60
A. Fogelaitis	60
J. Tumosa	-30
A. Sznipas	-30
J. Vaitkeviczius	-30
Pr. Virpsza	-10
Ona Virpszienė	-10
J. Aleksaitis	-10
Br. Maliauckas	-5
V. Staneika	-5
J. Pranaitis	-5
P. Stalioraitis isz Luzernės	-30
Pr. Andviczikas „ „	-30

Viso \$3,75

Piningai pasilieka pas kū-
pos kasierių P. Virpszą iki
bus iszrinktas naujas „T. M.
Dr.“ kasierius, kuriam bus tū-
jaus nusiusti.

Pr. A. Virpsza.

Union, City, Conn. Musų
„T. M. D.“ kūpa ant susirin-
kimo, 17 Birzelio, nutarė skirti
centralizkų prezidentu p.
Pauksztį arba p. Mikolainį;
kaipo enėrgiszkus žmones.
Knygiumi renkame p. Salyklį
isz Elizabeth, N. Y.

M. Geležėlė.

Nū Redakcijos. P. Pauk-
sztyš padėkavoja kūpai už
perstatymą ir atsisako nū tojo
urėdo.

New-York, N. Y. Musų
T. M. D. kūpa pritaria nūmo-
nei S a n a r i o 24 num.
„Vienybės“, kad du Centr.
komiteto sanariai nebutu vie-
name mieste, kad ant knygelių
laksztų nebutų spausdinti var-
dai nei centr. virszininkų nei
kūpu adresai, o tiktai sky-
rium. Kad centr. kom. du
urėdninkai nebutų vienoje vie-
toje, musų kūpa užmano pre-
zidentu J. Naujoką, sekreto-
rium M. J. Damijonaitį, ka-
sierium A. Olszevskį „Lietu-
vos“ iszleistoją po kaucija ne
\$500 bet tiktai \$200, kadangi
kasoi teip daug piningų ne-
bus; susirinkus \$100 galima

iszleisti knygą ir tt. P. Sa-
lyklio ant knygiaus, kaipo
menkai girdėto, nieko negali-
me pasakyti.

Treczių sanariu į liter. ko-
mitetą jau 13 num. „Vieny-
bės“ musų kūpa perstatė Jur-
gį Kazakeviczių vieton Mon-
tvilos. Kodėl p. prezidentas
musų kūpos balsą užslėpė —
nesuprantamė? Dabar mes
isz naujo patvirtiname į liter.
kom. pp. Kazakeviczių, Sen-
ku ir Stagarą. Už organą T.
M. D. priimame „Vienybę.“

N. Y. T. M. D. kūpos
Komitetas.

Nū redakcijos. Į sanarius
liter. komiteto reikia rinkti
tokias ypatas, kurios galėtu
pataisyti neganėtinūse rank-
raszeziūse raszybą ir kalbą.
Gali pasitaikinti gana geri
rasztai, bet reikalaujanti pa-
taisymo raszybos ir kalbos, ką
turėtu atlikti liter. komitetas,
o ne spaustuvės. Literatiszko
komiteto uždūtė yra netiktai
parinkti rasztus bet ir patai-
syti jūs.

Thorp, Wis. Ant central.
virszininkų T. M. D. skyriu:
Prezidentu J. Pruselaitį, Sek-
retorim M. Damijonaitį, Ka-
sierium A. Olszevskį.

F. A. Mikolainis.

„Tėvynės Myletojų Drau-
gystės“ kūpos ir szejp jau pa-
vieniai draugai turėdami rei-
kalus su manim, ypatingai
siusdami piningus, kreipkitės
ant szio adreso:

J. J. Grieszius,
898 Bank Str.

Waterbury, Conn.

Chicago, Ill. Perstaczius
pirmiaus ant prezidento, da-
bar vėl sanariu literatiszko
komiteto, turėdamas per daug
darbo, atsisakau nū visokių
urėdu „T. M. D.“

Szernas.

Protestas priesz kun.
M. Krawczuną.

Kaip buvo garsinta, „Lietu-

viszkas Socialiszkas Kliubas“
Brooklyn, N. Y. laikė susirin-
kimą 16 d. Birzelio, kur buvo
apsvarstyta, ar teisingai kun.
Krawczunas taso po sudus
„Lietuvos“ redaktorių p. Szer-
ną ir iszleistoją A. Olszevskį.

Perkratę ir apsvartę tai, at-
radome, kaltininku to viso
tiktai kun. Krawczuną, kuris
sukimszo į savo kiszenių para-
pijos piningus ir parsigabeno
lenkiszkas mergas kvailinti
lietuvių vaikus. „Lietuva“ už-
stojo ir reikalavo kad vaikai
butu mokinami lietuviszškai ir
kur dingo parapijos piningai?
Kun. Krawczunas vietoje isz-
siteisinimo isz abiejų užmeti-
mų apskundė į sudą „Lietu-
vos“ redaktorių ir iszleistoją
už nuplėszimą garbės ir gadi-
nimą biznio, kur vienok pri-
saikintųjų sudas patį kun.
Krawczuną kaltu iszrado. Kun.
Krawczuno pasielgimas su lie-
tuvių vaikais yra prieszingas
Dievo valei ir lietuvių tautai,
iszplėsziant musų jaunūmenei
brangiau-į turtą — prigimtą
kalbą. Su parapijos piningais
kun. Krawczuno pasielgimas
yra lygus pasinaudotojams sve-
timais turtais.

Už tai mes isztariame amži-
ną panieką kun. Krawczunui,
kaipo neprieteliui lietuviystės,
kuris pastojes iszgamu ir sve-
timaudziu, netiktai pats nie-
kė neveikia ant naudos savo
brolių ir tautos, bet silpnina
pajėgas darbūjancziusi tasy-
damas po sudus ir tūmi pada-
rydamas milzinišzkus kasztus,
iszmestus balon, už kuriūs bu-
tų galima buvę suteikti liet.
visūmenei kelioliką mokslisz-
kų knygų, kuriomis „Lietu-
vos“ redakcija yra atsižymėju-
si. Visos provos Krawczuno
su Olszevskiu ir Szernu kasz-
tūs į \$10,000. Kiek tai gero
butų galima nuveikti su tokia
suma pakėlimui lietuvių?

Pp. Szernui ir Olszevskiu
iszreiszkiame giliausį draug-
prijautimą už jūdviųjų darba-
vimasi ant lietuviszkos dirvos

ir parodymą niekiszkų darbų
kun. Krawczuno, kaipo bjau-
raus didžio sopulio ant lietu-
viszko kuno, kurio lietuviai
dėl savo tamsumo nemato ir
nejaučia.

Ant galo buvo užmanyta
apie sūszelpimą p. Olszevskio
kovoje su tūmi niekszu; bet
kad susirinkusieji ant to ne-
buvo pasirengę delei nezinoji-
mo, nutarė vieni pirktisi kny-
gų, antri iszsisraszyti „Lietuvą“
kurie dar nėra jos skaitytojai.

Susirinkimo pirmsėdis

L. Ereminas.

Sekretorius J. Naujokas.

NB. Lietuviszkus laikrasz-
czius užpraszome atkartoti.

Be kalbos.

(Apsaka pagal Vl. Korolenko)
Sutaisė D. Ilgakojis.

(Tasa.)

— Na matai, — tarė Du-
mas. — Asz jiems sakiau, kad
tu stipriausis žmogus, ne tikt
Karkliszkiūse, bet ir visam pa-
svietyje. Jie nenori tikėti.
Darodyk jiems Motiejau, pa-
daryk tą dėl manės.

Motiejus vėl ruscziai pažiū-
rėjo ant Dumo ir atsakė:

— Ar tai nū tavęs asz gir-
džiu, Dume. — Dumas nuėjo
szalin, o Motiejus vėl pradėjo
skaityti. Staiga, kas zin kas
užgesino žiburį. Motiejus, ge-
rai įsižiūrėjęs, pamatė, kad
szale jo stovi irlandietis Paddi,
draugas Dumo ir szypso.

Motiejus uždegė žiburį ir
vėl pradėjo skaityti. Bet ma-
tydamas, kad Paddi tūmi ne-
pabaigs, jis atsigrėžė. Paddi
stovėjo užpakalyje jo ir jau
iszsziojo, idant vėl užgesinti
žiburį.

Motiejus nelabai smarkiai
pastumė jį su alkune — ir Pa-
ddi pavirto ant lovos.

— All right, — tarė jis,
keldamas ir numesdamas nū
savęs szvarką.

— Very well, — tarė jo
draugai, prisiartindami prie
jo.

— All right, — atkartoję ir Dumas, džiaugdamasis. — Dabar eik, Motiejau į vidurį.

Bet Motiejus, — rodosi nieko neatsitiko — atsisėdo vėl ir pradėjo skaityti.

Visi nežinojo ką daryti. Bet Paddi greitai pradėjo artintis prie Motiejaus, prisėdė mas ir sukdamas kumščias, kaip malūnas.

— Nu, nieko neisztaisyti, — tarė sau Motiejus, — jeigu jau tu patsai nori...

Ir nepaspėjo dar Paddi apsisukti, kaip jau karkliskietis atsistojo visame augume, kaip lokis prieš medėją, iszkėlė abi rankas viršum galvos Paddi'o, pagriebė jį už plaukų, įspraudė galvą tarp kelių ir kelis sykų suplojo per užpakalį.

Visi persigando, bet paskui, kada Paddi atsikėlė, zvalgydamasis, kaip ką tikt gijęs vaiką, kuris nežino, kas su jūm buvo iki tū laik, — visi prasiškė pilvus susiimdami.

Dumas teipgi jūkėsi drauge su kitais, bet paskui iszgiręs, kaip visi su Paddi apsvarsto pasielgimą Motiejaus, perstojo jūkėsis ir tarė teip, kad Motiejus galėjo girdėti.

— Gerai, — nēr ką kalbėti — musztisi, kaip žvėrys miszke... Tai gėda prieš apszviestus žmones.

— Niekas, — atsakė Motiejus, — nors ir žvėriškai bile gerai. Gal daugiau nebelys.

Ir jau rengėsi atsisėsti, kaip staiga Paddi pradėjo vėl artintis prie jo, viniodamies, kaip gyvatė. Motiejus jau pasirengė atkartoti savo pirmą pamokinimą, — kaip staiga irlandietis prisėdo, rankos Motiejaus veltu sukinosi po orą, kojos paczios per save iszkilo ir jis pervirtė per lovą į antrą pusę. Lova palūžo ir karkliskietis nusirito ant žemės.

— All right, — tarė irlandiečiai ir Paddi užsivilko savo szvarką. Bet tame laike Motiejus sunkiai atsikėlė isz palovio, Akys jo buvo rus-

czios, plaukai pasisziausę, ir jis dairėsi, jieszkodamas sau ko nors į ranką.

Irlandiečiai isz baimės susiglaudė ir pakavojo savo viduryje Paddi. Jie su iszgąscziu žiūrėjo į tą užpykusį žmogų ir, turi bati, jautė, kad dar minutą — ir jiems nebeatsitūrėti prieš karkliskietį. Bet akys Motiejaus staiga nusikreipė ant Dumo.

Motiejus ruscziai pažiūrėjo į jį ir, apsigrižęs, atsisėdo prie lango.

XIV.

Vakare Dumas atsargiai atsigulė szalyje Motiejaus, kuris susiraukęs, apie kas žin ką manė. Visi jau miegojo, kaip Dumas, apsidrąsinęs ant galo tarė:

— Ir ką czia pykti ant draugo. Kūmi asz czia kaltas kad koksai nususelė Paddi parverczia stipriausį žmogų visų karkliskčių. Jie tą vadina indijoniszku musziu.

— Paklausyk Dume, ką tau pasakys Motiejus Karklynas. Tegul perkunas trenkia tavo draugus! Tegul perkunas trenkia visą tą prakeiktą miestą ir visą jų kokią tai liūsybę. Tegul jū ima visi vėniai, kartu su tais, kurie pardūda jiems savo duszią.

— Pamažu, Motiejau, — mėgino perkalbėti jį Dumas. — Žmonės miega ir czia ne mėgsta jeigu kas rėkauja naktėje.

Bet Motiejus neperstojo, kol nepabaigė. O tame laike, isz tikro, visi iszszoko isz lovų ir žiūrėjo į rustų karkliskietį.

— Žiūrėkite, ar ne, bet tai teisybė, — tarė jis ir apsvirtė ant kitoszo.

Amerikiečiai vėl sugulė, ir greitai kambaryje mistero Bork'o aptilo.

Ant rytojaus Motiejus atsikėlė su sunkia galva ir szirdzia. Jis tikėjo sapnams ir szią naktį matė sapną, kurio niekaip negalėjo atminti. O

buvo czia koksai tai svarbus daiktas, ką butinai reikėjo iszpildyti, kokie tai zodžiai ir pamokinimai, kuriūs sakė jam sapnyje kas žin kas nepazįstamas. Jis dairėsi aplink, szlūstė sau kaktą, sėdėdamas ant lovos. Paskui staiga atsikėlė ir nuėjo pas Oną, kuri sėdėjo viename kambaryje su duktere Borko. Abi mergaitės pažiūrėjo į jį, ir jam pasirodė, kad jos kalbėjo ir manė dabar apie jo vakarykszczias pesztynes su Paddi.

(Toliaus bus.)

Atsakymas.

J. Szalnai, Scranton, Pa. Szitie zodžiai yra tarptautiszki ir tankiai vartojami raszliavoje, kurių dauguma žmonių nesupranta. Jie yra graikiszki, lotyniszki, prancuziszki, italiszki, angliszki ir t.t. ir reiszkia trumpame suglaudime:

Element'as (lotyn.) kiekviena atskyri, nesudėtinė medega.

Tip'as (lotyn.) pamatinis paveikslas; tipas (subdavoji-mas) baltųjų žmonių vienoks, jūdveidžių kitoks; kiekvienas daiktas turi savo tipą.

Propozicija (lotyn.) užmanymas, įveszimas.

Reputacija (lotyn.) atszymėjimas; geras arba prastas vardas pas žmones.

Aiksztė (lietuviszkas) lyguma, atvira visiems matoma vieta.

Harmoni(j)a (graik.) sutikimas (muzikoje).

Autoritet'as (lotyn.) geras pažinimas bile kokios mokslo szakos, užsipėlnęs gerą vardą pas žmones.

Biurokrati(j)a (pranc.) budas vedimo valdzios reikalų visokiūse skyriūse po vienu perdėtinium, kuris savo rankose turi visą valdzią ir ką nori tai daro; paveikslas, Maskolijos urėdninkai, kuriems padūta visa valdymo valdzia,

Lingvistas (lotyn.) kalbininkas, zinovas ir tyrinėtojas kalbų.

Spekulant'as (lotyn.) jieszkotojas naudos ant dvejo, pasisekė-laimėjo, nepasisekė-pralaimėję; rizikavojantis.

Panama yra miestas ir valstija republikoje Colombia, vidurinėje (Central) Amerikoje, kur prancuzai buvo pradėję kasti perkasą (kanalą) isz sziaurinio didjurio į tykajį; ties Panama yra tiktai 48 angl. mylios sausumos isz vieno didjurio į antrą.

Antisemit'as (lotyn.) priešzdydis; zydų neprietelis.

Aristokrati(j)a ponija; turtingi miesczionys.

Grovas grafas; kuningaiksztis, turintis daugybę žemės ir žmonių po savimi; tokiu yra Tiszkus Kauno gubernijoi.

Aburdas (lotyn.) kvailystė; jūda gėda.

Plantacija (lotyn.) didelis plotas iszdirbtos dirvos dėl sėjimo, sodinimo ir t.t.

Klierikalas laikan-tys vien dvasiszkijos szalį.

Konzervatyvas (lot.) užlaikytojas senų budų, seno budo valdymo žmonių, priešzas pirmynzengystės ir visokio pagerinimo žmonijos buvio.

Exkatalikas buvęs kataliku; exprezidentas, buvęs prezidentu savo paskirtą laiką, o paskui buvęs kaip buvęs pirm prezidentystės.

Piknykas-Piknykas!

Antras didelis piknykas penkių lietuviszkų draugyszčių atsibus subatoje 1-mą Liepos (July) 1899 m. „STAKTON PARKE“ Camden, N. J.

Ant kurio užkviecziamė visus brolius Philadelphieczius bei isz aplinkinės. Rėszz puikiausius grajus muzikantai isz pats Petersburgo.

Szirdingai užpraszo

Komitetas,

Vilius Tell

DRAMA PENKIUOSE AKTUOSE.

YOKISKAI PARASĖ

FRIEDRICH von SCHILLER

LIETUVISKAI VERTĖ

VINCAS KAPSAS.

(Tąsa)

Berta.

Tu jai taisai

Vergystę. Nori tu išvyt liuosybę
Iš paskutinės vietos, kur da ji
Ant žemės laikės. Žmonės savo laimę
Geriau supranta, jų tikrų jausmų
Nepgaus žvilgėjimas. Ant tavęs priešiai
Uzspendė tinklą....

Rudenz.

Berta! niekini

Mane, neapkenti!

Berta.

Kad tai galėčiau,

Geriau jug būtų... Bet matyt vertu
Paniekinimo tą, kurį mylėti
Norėjau....

Rudenz.

Berta! Berta! Dangų man

Parodai ir sykiu nuo tos augštybės
Mane nugramzdini!

Berta.

Ne, ne! teisums

Da nenumiręs tavyje. Jis miega
Tiktai, aš jį išbudysiu. Priverst
Norėjai save prigimtai dorybei
Užmuszt, bet ji stipresnė už tave
Ir, tau nenorint, tu kilnus ir geras!

Rudenz.

Ar man tiki? O Berta! Kuo tiktai
Norėsi, busiu aš dėl tavo meilės!

Berta.

Buk tuomi, kuo esi sutvertas but!
Laikykis vietos, duotos prigimimo,
Stovėk prie žemės savo ir tautos,
Kovok už jų šventas tiesas!

Rudenz.

O varge!

Kaip gausiu aš tave, prieš ciesaoriaus
Galybę eidamas? Ranka jug tavo
Tik valios giminių tironiškos
Turės klausyti.

Berta.

Turtai mano esti

Girėnų šalyje. Tegul tikt bus
Liuosa Sveicarija, ir aš išvieno
Atsiliuosuoju.

Rudenz.

Berta! Apšvietei

Tu mano mintį!

Berta.

Neturėki vilties

Gaut mane, gerinantis Austrijai,
Nėsa ir mano turta nor užgriebti.
Tas pats godumas žemės, kurisai
Praryt nor jus liuosybę, ir manajai
Graudena laisvei! Gali but, kad aš
Jau numylėtiniui kokiam paskirta....
Į pilį ciesaoriaus nor mane traukt,
Kur viešpatauja tikt klasta ir melas,
Kur laukia moterystės priverstos
Retežiai. Meilė — tavo meilė gali
Mane išgelbėti!

Rudenz.

Tu sutinki

Gyvent su manimi tėvynėj mano?
O Berta! Aš tavęs vienos tiktai
Karštai norėjau, tavęs tik ant kelio
Garbės jieškojau ir vienintelis
Pasididžiavims mano buvo meilė.
Ir tu apsiimi atsizadėt
Nuo svieto blizgančio ir šitam klonyj
Tyliam apsigyventi su manim....
Tad mano siekinys visų troškimų
Jau atrastas.... Tegul sau, į krantus
Stai šito kalno plaka vilnys svieto
Sujudusio.... Aš nuo gyvenimo
Daugiau jau nieko nepareikalausiu....
Tegul tvirčiausia siena uolų tų
Mus apsupa, tegul iš to tik klonio
Palaiminto matyti bus dangus!

Berta.

Dabar tu toks, kaip man širdis kalbėjo;
Matau, mane nepgavo prijautims!

Rudenz.

Salin paikume, man akis apdumęs!
Aš rasiu laimę savo tėviškėj,
Kur pražydėjo mano kudikystė,
Kur aplink mane tukstančiai ženklų
Linksmųjų mano, kur visi šaltiniai
Ir medžiai tai geri pažįstami,
Kur tu žadi but mano! Aš tėvynę
Mylėjau visada! Jaučiau, kad man
Jos truko prie kiekvieno žemės džiaugsmo.

Berta

Kur rasi salą teip palaimintą,
Kaip šitoj vietoj, žemėj nekaltybės,
Kurioj senovės teismus papročiai
Da užsiliko, o klasta nįvyko?
Čionai mums pavydėjims nesudrums
Saltinio laimės ir visad bus šviesios
Mus valandos. Čia tarp lai-vų, lygių
Pirmiausias busi, gerbiam is iš tikro
Ir liuoso noro; savo žemėje,
Kaip kunigaikštis, busi vienas, didis.

Rudenz.

O tu, tarp moterų skaisčiausioji,
Sutveri mano nebuose man dangų

Ir savo grožybe, kaip barstantis
Kvietkas pavasaris, papuoši mano
Gyvenimą, viskam, kas tik aplink
Tave, suteiksi laimę ir gyvybę!

Berta.

Dabar, bičiuli brangus, supranti,
Kaip buvo man skaudu matyti tave,
Naikinant savo laimę. Net baisu
Atminti, jeigu būtų man reikėję
Keliauti paskui puikų ricierių
Ir prispaudėją į jo tamsią pilį!
Čia nėra pilies. Čia sienos neskiria
Manęs nuo tų žmonių, kuriems aš noriu
Suteikti laimę.

Rudenz.

Tik kokiū būdu
Išsivaduosiu ir numesiu tinklą,
Kuriuo aš pats per neišmanymą
Save supainiojau?

Berta.

Sutraukyk jį,
Teip kaip pritinka vyrui! Kas iš to
Išeis, vis tiek — tautos laikykis savo,
Nes čia yra tavo prigimta vieta!

(ištolo girdėti medžioklės ragai.)

Medžioklė artinas, mes turim skirtis.
Kovoki už tėvynę, o sykiu
Kovosi ir už meilę! Tapat priešius,
Kurio mes bijomės teiposi visi,
Tapat liuosybė mus visus atlečia!

(traukiasi.)

Scena III.

Pieva Altorfo.

Pryšakyje scenos medžiai; gilumoje kepurė ant smaigo; žiura ap-
supta kalnų, už kurių styri snieguotos viršūnės.

Friesshardt ir *Leuthold* — sarga.

Friesshardt.

Veltui mes sergime. Čia nieks nenor
Praeit ir nusilenkti prieš kepurę.
Čia kitasyk tai žmonės kimšosi,
Dabar tik ištuštėjo, kaip baidyklę
Ant smaigo pakabino.

Leuthold.

Tai tiktai
Jau koki niekpalaikiai, kur mus nori
Paerzinti, skylėtas kepurės
Prieš smaigą nusima; geresnis žmogus
Ištolo prasilenkia.

Friesshardt.

Priešpiečiais
Turėjo eit iš rotušės per šičion
Ir aš sakau, turėsiu laimikį,
Nes rodės nieks nenusiims kepurės.
Stai eina pas ligonį kunigas
Su sakramentais ir sustoja lygiai
Prieš patį smaigą. Tad zakristijons
Užskambino ir mes visi ant kelių
Suklupome — prieš Dievą, žinoma,
Ne prieš kepurę.

Leuthold.

Ar žinai ką, bendrai,
Jug tai yra didė gėda ūaiteliui
Stovėti šičia ant sargos prieš tuščią
Kepurę. Gal mus niekinti kiekviens.
Teisybę sakant, garbinti kepurę
Tai paiks įsakymas!

Friesshardt.

Dėlko negerbt
Kepurę tuščią, gerbiant tuščią galvą?
Gildegarda, Matilda ir Elzbieta ateina su vaikais ir sustoja aplink
smaigą.

Leuthold.

Tu persmarkūs esi nelabėlis,
Smagu tau žmogų į nelaimę brukti.
Gal pro kepurę eiti sau, kas nor—
Akis žemyn nuleidžiu ir nežiurau.

Matilda.

Stai kabo vietininks — nužmiškite
Guodonės, vaikai!

Elzbieta.

Dieve duok, kad eitų
Jis sau, palikęs mums kepurę tik!
Geriau mums būtų.

Friesshardt (veja jas).

Ar jus neisit, bobos
Prakeiktos! Kas jus šaukė? Sių-kite
Čion savo vyrus, jų tegul pabando
Katraš nepildyti įsakym! (moters traukiasi.)
Ateina Tell su kilpiniu, vesdamasis už rankos vaiką; juodu pra-
eina pro kepurę, visi jos neužtėmyje.

Valteris (rodydamas kalnu-).

Ar tai teisybė, tėtė, kad kalnuos tuos
Iš medžių kraujas teka, su kirviu
Įkirtus?

Tell.

Kas gi tau, vaikeli, sakė!

Valteris.

Piemuo. Jis sakė da, kad medžiai tie
Šventi: kas kerta, tam iš grabo auga
Ranka.

Tell.

Tiesa, kad medžiai tie šventi.
Ar tu matai tuos augštus, baltus kalnus
Kur dangų siekia?

Valteris.

Tai yra ledai,
Kurie teip griauja naktį, risdamiesi
Žemyn.

Tell.

Tai mat, jau būtų jie senai
Uzgulę Altorfą, kad ne tie medžiai,
Kur lyg kareiviai stoja prieš ledus.

Valteris (truputį pamastęs).

Ar yra tokia šalis, kad be kalnų būtų?

(Toliaus bus)

„SAULEI“

Aukų rinkėjai ir vardai aukautojų ant parodos lietuviškos literatūros Paryžiuje, ateinančiame mete, yra apgarsinti laikraszečiuose, į kurių redakcijas yra prisiųstos aukos. Tai gi „Saulei“ gana aiškų reikią suaresztūt. Kiekas aukavo, visi vardai apgarsinti ir „Saulė“ gali iš to pasinaudoti. Kam dar raszyti vardus „extra“ į „Saulę“? — Tik tai gerai kad szuns balsas neina į dangų. „Saulė“ perspaudindama vogtinai žines iš „Ukininko“, niekados netalpi no tokių, kur buvo raszyta apie persekiojimus ir nubaudimus nukentusių už lietuvišką knygą, kad tūmi neuždegtu savo skaitytojų szirdyje neapkantą cariškos valdžios ir pasigailėjimaisztremtųjų, kurie bus pažįstamais daugeliui, kad tie jie resuszelpu jų.

„GARSUI“

Caro bernai, antri carai, nevidonai mūsų tautos, siaubunai ir t.t. yra visi tie, kurie iš sakyklų ir per išpažintį gina žmones mūsų skaitymo laikraszečių ir knygų, kurie stengiasi visokiais budais laikraszečius nugramzdyti, kurie priešzinasi atgavimui spaudos. Prie tokios kategorijos priguli Krawczunai, Baczkauckai ir Szeszkai su savo bicziuliais. Kas gina skaitymą, aukas tautos reikalams ir stabdo žmonių pasikėlimą, tas yra ne kaipo caras, bet kaipo naminis szuva, kurio žmogus nesisaugoja, draskantis savo szejmininką. Kas tokiais yra, tai p. Szeszkas gerai žino. Kas ne su tauta, tas prieš tautą ir yra nevidonu.

Vagis

Mikas Szakalys, jūdbruvus, 6 pėdų augszečio, usai ir plaukai jūdi, barzdoi turi žilų

plaukų, senas 43 metų, ant pe- ties turi apgamą, pavogė Jero- nimo Minelgos auksinį ir si- dabrinį (No 56890) laikrodė- lius, \$13,00 piningų ir bruslo- tą; Kazio Grineviečiaus \$5,00 ir Martino Stražinską \$7,00; antras metas kaip iš Lietuvos, gyveno pirmiaus pas Peliką Veliecką Stomervilleje (sza- le Pittston'o) o dabar Ply- mouth'e, Pa. pas M. Stražin- ką. Jeigu į kur atsibastytu tasai vagis apsisaugokite nū jo ir galėdami sugaukite jį bei dūkite mums žinę ant szito adreso:

M. Stražinskas
Box 544 Plymouth, Pa.

**Reikalaujame
lietuvio.**

Kuris moka angliskai ir lenkiskai kalbėti ir bent kiek mokas dirbti sztore prie Dry- goods. Tegul atsiszaukia ant szio adreso:

Wm. Chappell
1908-1912 N. Main Ave.
Scranton, Pa.

Puikī užėiga.

pas J. LIETUVNIKA
ne tik dėl gėrymo, bet ir dėl pratėidimo rames lai- ko. Teipgi, nesigiriant, gausit gėrymus ir Cigare- kogeriausius, apart visko rodoje visad pirmuti nis. Eidamas pro szalį nepraeik pro mano kar- czemą kuri randasi ant North Ulyezios,
Minersville, Pa.

AGENTAS

asskuravojimo NAMŲ ir visokių
DAIGTŲ nū ugnies

GEO. GWILLIAM, agentas.

MAIN Str Plymouth, Pa

Sergantiem vyrams

Kurie tapo išgydytais iš ligų įgytų per jaunystės išdykumą (ono- nizmą) NAMINĖMIS GYDYKLO- MIS. Teip išsigydyti negalima bet jeigu kenti ant nervų turi apsily- pnytas lytiskas dalis kuno per ono- nizmą, ar pāliuciją, kenti galvos skaudėjimą, pilvo užkietėjimą, mie- got negalėjimą, ir kitas tam pana- szes silpnybes, raszyk sziađien pas mane, o asz atsiųsiu tau apraszymą kaip asz išsigyđziau trumpu laiku išz tokių pat ligų kalių metų kentė- jimo. Apraszymą prisiųsiu užpeczė-

tytame koperto ir apie tavo groma- tas nedazines. Įlėk už 2c. markę ir r. szyk pas:

FRED WILSON

Box B 386 Kenosha, Wis.

Naujos knygos.

„Vienybės“ redakcijai gau- nama szios naujos knygos ir paveikslai.

AR YRA BAUDŽIAVA? 15 ct.

MASKOLIŲ VALDŽIA IR ŽMONĖS 10 ct.

PAMOKSLAI iszminties ir teisybės, iszguldinėti galvoczių visų amžių. Paraszė kun. Ta- tare 50 ct.

STATISTIKA lietuviszkų knygų atspaustų Prusūse nū 1864 iki pabaigai 1896 m. ir atsiszaukimas į apszviestą sve- tą 25 c.

BIBLIJA arba rasztas szven- tas seno ir naujo testamento, puslapiu 1445, didelio aszmai- nio, gražiai apdaryta (su vo- kiskomis litarcimis) \$5.00.

ŽIAMLAPIS LATVIŲ ŽEMĖS; iszleido Jurgis Szal- na ir D-ras Szliupas, toji ma- pa papūsztu kožną lietuvių na- mą, nes ją galima yra ant sie- nos pakabinus laikyti. Prekė tiktai 35 ct.

Gauti yra galima pas
D-rą J. Szliupą
421 Penn Ave.

Scranton, Pa.

arba „Vienybės“ redakcijai.
POPULIARISZKAS rank- vedis Fizikos. Paraszė P. Ne- ris. Pust. 102 75 ct.

Tautiszki paveikslai. Didi Lietuvos Kuningaiks- cziai: — GEDIMINAS, OL- KERTIS, ir VYTAUTAS bei mūsų istorikas SIMONAS DAUKANTAS (iszleido Dr. J. Szliupas). Didumas 11×14 coliu. Prekė — 10 c.

RINGAUDAS D. L. K. 10×14 col. — 10 c.

MINDAUGO D. L. K. apvainikavimas 10×14 c. 10c.

ALGIRDAS jimas Maskvą 1350 metų 10×14 col. 10 c.

ADRESAI

CENTRALISZKŲ VIRSZINIŲ „TĖVYNĖS
MYLĖTOJŲ“ DRAUGYSTĖS.

Prezidentas—T. Astramskas
P. O. Box 200, Minersville, Pa.

Kasiorius—Ig. J. Grieszius,
808 Bank st., Waterbury, Conn.

Sekretorius—M. J. Damijonaitis,
65 N. Leonard str. Waterbury, Conn

BRAVORAS.

(CITY BREWERY CO.)

Kuriame iszdirba skaniau- sia, geriausia ir sveikiausia, ALŲ ELIŲ ir PORTERĮ.

Po No 600 iki 612 Pearl str.

ELIZABETH N. J.

PETER BREIDT

Locninikas.

Mes dirbame cukerkas. ir kiapame visokius karvojus (Cakes) dėl Vese- lių, Rankietų, Piknikų ir t. t. Pardūdam pigiau kaip kiti.

Jones Bros,

135 Main st. Plymouth, Pa.

29—1.6 mėn. 96.

Temykite.

Daugelis mums atraszo rei- kalaudami rodos apie iszsius- tus piningus Lietuvon per vi- sokius agentus, labiausiai žy- dus, kurie siunczia statei į sa- vo kiesznių. Tai gi norėdami, kad jusų piningai neprazutu ir greitai daeitu į rankas to kuriam siuncziasi, siuskite per „Vienybės“ redakcija, o grei- cziausiai apturės. Taipogi mes pardūdam laivakortes ant greicziausių laivų į Hamburgą, Bremen bei Antverpen, kaipo ir atgal. Kas nenorite ilgai ant marių plukauti, pirkite laivakortę „Vienybės“ redak- cijai o nesigailėsite.

Prisiuncziant piningus ant persiuntimo Lietuvon arba ant laivakortes, uzdekte adresa toki:

J. J. Pauksztis & Co.

Plymouth, Pa.